

Minister Klimatu i Środowiska

DGO-WO.050.8.2025.ML
4053639.16561886.13481843
Warszawa, 03-12-2025

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację Posła Bolesława Piechy (K10INT13071).
Temat: hałdy pogórnicy w Radlinie

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Posła Bolesława Piechy w sprawie zagrożeń środowiskowych i uciążliwości dla mieszkańców związanych z eksploatacją i rekultywacją hałdy pogórnicy w Radlinie (K10INT13071), przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Odpowiedź została przygotowana na podstawie informacji pozyskanych od Starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śląskim, jak również w oparciu o informacje przekazane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Śląski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie realizował kontroli w Spółce Barosz – Gwimet Sp. z o.o., prowadzącej prace związane z rekultywacją hałdy w Radlinie wraz z wykonywaniem procesu rekultywacji, w ramach którego prowadzone są procesy przetwarzania i odzysku składowanych tam odpadów. Ostatnią kontrolę interwencyjną Spółki Barosz – Gwimet Sp. z o.o. Śląski WIOŚ przeprowadził w okresie od 14 września 2023 r. do 27 listopada 2023 r.¹.

Przeprowadzona kontrola wykazała nieprawidłowości w zakresie gospodarowania odpadami, tj. gospodarowanie odpadami niezgodnie z zezwoleniem posiadanym przez ww. podmiot. Ponadto Śląski WIOŚ przeprowadził rozpoznania w pobliżu hałdy, które potwierdziły występowanie uciążliwości odorowych charakterystycznych dla procesów palenia się hałd pogórnicych, a także pylenie powodowane samozapłonem materiału zgromadzonego na hałdzie, bądź prowadzonymi tam pracami rekultywacyjnymi. Jednocześnie informuję, że Śląski WIOŚ uwzględniając liczne interwencje w sprawie uciążliwości powodowanych pyleniem przedmiotowej hałdy, w I kwartale 2026 r. planuje przeprowadzenie kolejnej kontroli w zakresie spełniania przez spółkę Barosz – Gwimet Sp. z o.o. wymagań ochrony środowiska podczas prac związanych z jej rekultywacją i w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości podejmie odpowiednie działania w zakresie posiadanych kompetencji.

¹ Ustalenia kontroli udokumentowane zostały w protokole kontroli nr WIOS-KATOW 906/2023

W odniesieniu do aktualnego stanu dokumentacji prawnej dla hałdy uprzejmie informuję², że ustalono, że Barosz – Gwimet Sp. z o.o. na prace prowadzone w obrębie zwałowiska odpadów górniczych KWK MARCEL w Radlinie uzyskała następujące dokumenty:

- Decyzja Starosty Wodzisławskiego z dnia 10 czerwca 2008 r. – udzielająca pozwolenia na wytwarzanie oraz zezwolenia na odzysk odpadów na terenie termicznie aktywnej hałdy górniczej KWK MARCEL w Radlinie wraz ze zmianami. Decyzja obowiązywała do 10 czerwca 2016 r.;
- Decyzja Marszałka Województwa Śląskiego nr 2310/OS.2014 z dnia 20 listopada 2014 r. – zezwolenie na wydobywanie odpadów ze zwałowiska zlokalizowanego w Radlinie ul. Korfantego 52;
- Decyzja Starosty Wodzisławskiego z dnia 4 sierpnia 2014 r. zezwalająca na przetwarzanie odpadów innych niż niebezpieczne w procesie odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami do formowania bryty rekultywacyjnej na terenie Kompanii Węglowej S.A. Termin ważności niniejszej decyzji określony został na dzień 4 sierpnia 2024 r.;
- Decyzja Starosty Wodzisławskiego z dnia 30 października 2014 r. zezwalająca na przetwarzanie odpadów w procesie R5 w urządzeniu krusząco – sortującym na terenie bryty rekultywacyjnej Kompanii Węglowej S.A. w Katowicach Oddział KWK MARCEL w Radlinie. Termin ważności niniejszej decyzji określony został na dzień 30 października 2018 r. wraz ze zmianami (decyzja Starosty Wodzisławskiego z dnia 17 lipca 2017 r. określająca m.in. termin ważności obowiązującej decyzji do dnia 30 października 2024 r.);
- Decyzja Starosty Wodzisławskiego z dnia 20 stycznia 2020 r. zezwalająca na przetwarzanie gleby i ziemi (kod odpadów 17 05 04) w procesie odzysku R5 poza instalacjami i urządzeniami, wykorzystywanymi do likwidacji zagrożeń pożarowych zwałowiska skał płonnych pochodzących z górnictwa węgla kamiennego na terenie Kompanii Węglowej S.A. w Katowicach Oddział KWK MARCEL w Radlinie na działce 4508/271 wraz ze zmianą z dnia 20 października 2020 r. Termin ważności niniejszej decyzji określony został na dzień 31 grudnia 2025 r.

W odniesieniu do działań podjętych w celu ograniczenia zapylenia i emisji w środowisku oraz eliminacji ryzyka zapożarowania informuję, że uciążliwości związane z emisją pyłu z terenu hałdy, podnoszone w interwencjach mieszkańców Radlina, stanowiły podstawę przeprowadzenia przez Śląskiego WIOŚ kontroli interwencyjnej, o której mowa powyżej. W protokole przedmiotowej kontroli Śląski WIOŚ nie wykazał naruszeń związanych z emisją zanieczyszczeń do powietrza przez podmiot. Problem ten będzie również przedmiotem kontroli zaplanowanej przez Śląskiego WIOŚ w I kwartale 2026 roku.

Ponadto Centralne Laboratorium Badawcze Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, na zlecenie WIOŚ, zainstalowało w dniu 27 sierpnia 2025 r. 6 próbników na opad pyłu w miejscach związanych z pobytom ludności. Czas prowadzenia badań zaplanowano na okres 1 roku, a uzyskane wartości opadu pyłu porównane zostaną z wartością odniesienia opadu substancji pyłowej określoną w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2010 nr 16 poz. 87) wynoszącą 200 g/m²/rok.

Natomiast z informacji pozyskanych od Starostwa Wodzisławskiego wynika, że w ramach prowadzonego nadzoru administracyjnego Starosta Wodzisławski wspólnie ze służbami Kopalni monitoruje prace na obiekcie, aby w jak najmniejszym stopniu oddziaływały one negatywnie na otoczenie, czego wyrazem było w ostatnim czasie (21.10.2025 r.)

² na podstawie protokołu kontroli nr WIOS-KATOW 906/2023

wstrzymanie robót i ich przeniesienie w inny rejon hałdy, niepowodujący oddziaływań na pobliskie tereny mieszkalne.

Aktualnie na bieżąco przekazywane są telefonicznie istotne informacje do Starostwa, dotyczące realizacji prac związanych z budową bryły oraz przetwarzaniem odpadów. Interwencja została przeprowadzona natychmiastowo telefonicznie w godzinach porannych po otrzymaniu sygnału o wystąpieniu zapylenia. Sprawę bezzwłocznie przekierowano do zespołu powołanego przez służby kopalni, odpowiedzialnego za monitorowanie prac na obiekcie. Efektem interwencji ze strony Starostwa był wpis do dziennika budowy upomnienia przez Wydział Ochrony Środowiska KWK Marcel.

W odniesieniu do monitoringu informuję, że na terenie miasta Radlin nie ma zlokalizowanej stacji monitoringu jakości powietrza działającej w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Najbliżej przedmiotowej hałdy zlokalizowane są stacje w Wodzisławiu Śląskim, przy ul. Gałczyńskiego (4 km na południe) oraz Rybniku, przy ul. Borki (10 km na północ).

Na stacji pomiarowej jakości powietrza w Wodzisławiu Śląskim prowadzone są pomiary: pyłu zawieszonego PM₁₀, tlenków azotu (NO₂, NO, NO_x), tlenku węgla (CO), dwutlenku siarki (SO₂) oraz ozonu (O₃). Natomiast, na stacji pomiarowej jakości powietrza w Rybniku poprowadzone są pomiary: dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO₂, NO, NO_x), tlenku węgla (CO), ozonu (O₃), pyłu zawieszonego PM₁₀, benzenu (C₆H₆) oraz zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀: benzo(a)pirenu, arsenu, kadmu, niklu oraz ołowiu.

Bieżące i archiwalne wyniki pomiarów z powyższych stacji jakości powietrza dostępne są na stronie internetowej GIOŚ pod linkiem <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/archives>.

Starosta Wodzisławski również bazuje na badaniach i pomiarach prowadzonych przez WIOŚ w Katowicach i GIG w Katowicach, który obejmuje patronatem prace wykonywane na obiekcie zapożarowanym na zlecenie PGG S.A. w Katowicach. Przyjęta technologia eksploatacji hałdy, likwidacji zapożarowania i jej rekultywacji oparta została na opracowaniach sporządzonych przez środowiska naukowe.

Ponadto informuję, że podmiotem odpowiedzialnym za powstanie hałdy w Radlinie, jak również jej eksploatację i likwidację zapożarowania oraz jej późniejszą rekultywację jest Polska Grupa Górnicza S.A. w Katowicach. Powstawanie uciążliwości wskazywanych przez mieszkańców miasta Radlin wynika z prowadzonych na tym obiekcie robót polegających w głównej mierze na likwidacji zapożarowania, ale również polegających na pozyskiwaniu kruszyw zgodnie z wolą właściciela obiektu, przy wykorzystaniu podmiotu zewnętrznego do realizacji tych procesów, przy równoczesnym współudziale doradczym środowisk naukowych.

Wstrzymanie lub ograniczenie prac na obiekcie hałdy zależne jest zatem od woli właściciela obiektu i zaleceń doradczych podmiotu nadzorującego prawidłowość prowadzenia robót. Wprowadzenie zabezpieczeń przeciwpyłowych było w ostatnim czasie przedmiotem prowadzonych testów przez służby Kopalni, natomiast z uwagi na bardzo duży obszar zajmowany przez hałdę i wielomejscowe występowanie zapożarowania, trudno będzie wdrożyć system przeciwpyłowy mogący całkowicie objąć swoim zasięgiem obiekt hałdy w ramach skutecznego ograniczenia powstających uciążliwości. Tym bardziej, że według opinii środowisk naukowych, nie można pozostawić obiektu bez prowadzenia prac związanych z likwidacją zapożarowania, a aktualnie jedynym skutecznym sposobem usuwania zjawisk pożarowych i odcinania przemieszczających się pożarów w głąb obiektu, jest ich wydobywanie, wystudzenie i ponowne wbudowywanie. Prace te często odbywają się na stromych skarpach, w miejscach gdzie nie ma możliwości

doprowadzenia urządzeń zraszających lub utworzenia ekranów przeciwpyłowych. Dodatkowo panujące na dużych wysokościach warunki atmosferyczne (silne podmuchy wiatru) oraz duża zawartość gorących cząstek pyłowych, powodują niekontrolowany unos pyłu do powietrza.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że odpowiedź na pytania znajdujące się w ww. interpelacji została również udzielona pismem Ministra Aktywów Państwowych w dniu 18 listopada 2025 r. znak: BM.I.053.435.2025.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów